

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. juni 2013
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Jean Elisabeth Hørdum
Sagsnr.: 2013-0030-1397
Dok.: 738911

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 729 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 5. april 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Morten Bødskov

/

Frederik Gammeltoft

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 729 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 26. marts 2013 fra Landsforeningen KRIM, jf. REU alm. del - bilag 240.”

Svar:

KRIM's henvendelse omhandler bl.a. forholdene på den særligt sikrede afdeling E i Statsfængslet Østjylland. KRIM har generelt anført, at der efter foreningens opfattelse på flere punkter sker åbenlyse krænkelse af såvel Den Europæiske Menneskerettighedskonvention som FN's verdenserklæring om menneskerettigheder, og at den krænkende behandling af de indsatte er tiltagende.

1. KRIM har bl.a. anført, at de indsatte på afdeling E i Statsfængslet Østjylland er isolerede og lukket inde i celler stort set døgnet rundt (både i arbejdstiden og i fritiden).

Statsfængslet Østjylland har til brug for besvarelsen af spørgsmålet oplyst, at fængslets særligt sikrede afsnit (afdeling E) er en enhed, der er afsondret fra det øvrige fængsel. Afsnittet består af 2 sektioner med 6 celler på hver sektion. Den ene sektion er for arrestanter, den anden for afsonere. Den 12. april 2013 var der i alt 7 indsatte på afsnittet.

Afsnittet er beregnet til indsatte, der vurderes særligt undvigelsestruede eller farlige, samt indsatte, der har behov for særlig beskyttelse, f.eks. indsatte dømt for særlig grov og farlig sædelighedskriminalitet og indsatte, der er dømt ved krigsforbryderdomstolen i Haag.

De indsatte på afsnittet er principielt anbragt i fællesskab, medmindre der er truffet bestemmelse om udelukkelse fra fællesskab efter de herom gældende regler. Statsfængslet har dog bemærket, at afsnittets talmæssigt ringe og til tider særdeles forskelligartede klientel undertiden gør det vanskeligt at finde indsatte, der kan have eller ønsker at have fællesskab med hinanden.

Der kan endvidere henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 738 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

2. KRIM har endvidere anført, at bestemmelsen i straffuldbyrdslovens § 33, stk. 2, har ført til væsentlig mere isolation af indsatte i danske fængsler og arresthuse.

Det fremgår af straffuldbyrdslovens § 33, stk. 2, at justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan bestemme, at fællesskab i fængselsafdelinger eller arresthuse, som er udpeget til anbringelse af indsatte, hvis tilstedeværelse skaber risiko for overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen, skal gennemføres som cellefællesskab med en anden indsat i eget opholdsrum efter kriminalforsorgens nærmere bestemmelse.

Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 367 af 24. maj 2005, og det fremgår af forarbejderne til denne lov, at justitsministeren (Direktoratet for Kriminalforsorgen) kan bestemme, at fællesskab i særligt udvalgte fængselsafdelinger og arresthuse uafhængigt af de bygningsmæssige forhold alene skal gennemføres som cellefællesskab mellem to indsatte, det vil sige fællesskab, som består i, at de pågældende to indsatte kun har tilladelse til at besøge hinanden, jf. pkt. 3.2.2.1 i de almindelige bemærkninger til det pågældende lovforslag.

Som det fremgår af den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 730 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, kan EMRK artikel 3 efter Justitsministeriets opfattelse ikke fortolkes som et generelt forbud mod enrumsanbringelse eller anbringelse i cellefællesskab mellem to indsatte.

Dertil kommer, at Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at der til dato ikke er truffet bestemmelse efter straffuldbyrdslovens § 33, stk. 2, og således heller ikke i relation til afdeling E i Statsfængslet Østjylland.

3. KRIM har endvidere kritiseret, at indsatte ikke har mulighed for at få domstolsprøvet afgørelser om udelukkelse fra fællesskab, og at sådanne afgørelser i medfør af forvaltningslovens § 9, stk. 4, ikke skal begrundes.

Der henvises i den forbindelse til de samtidige besvarelser af spørgsmål nr. 733 og 734 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

4. KRIM har desuden anført, at indsatte i praksis aldrig opnår fri proces til at anlægge civile sager vedrørende klager over forholdene i fængslerne.

Der henvises i den forbindelse til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 735 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

5. KRIM har herudover kritiseret, at indsattes mulighed for at anlægge civil sagsøgsmål er forringet i forbindelse med lov nr. 113 af 3. februar 2012, idet indsatte, der før lovændringen var blevet nægtet erstatning fra Direktoratet for Kriminalforsorgen for f.eks. uberettiget udelukkelse fra fællesskab, har haft indbragt sagen for retten efter den særlige lette adgang til domstolsprøvelse efter retsplejelovens § 1018 a, jf. straffuldbydelseslovens § 106, stk. 1, og § 107. Denne mulighed er blevet afskåret ved den nævnte lovændring.

Straffuldbydelseslovens § 112 indeholder regler om særlig let adgang til domstolsprøvelse af visse endelige administrative afgørelser, således at den dømte inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende, kan kræve afgørelsen indbragt for retten.

De afgørelser, der er omfattet af ordningen, vedrører straffetidsberegning, tilbageholdelse af breve af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen, afgørelser om disciplinærstraf i form af strafcelle i mere end 7 dage, konfiskation, modregning af erstatningsbeløb af en vis størrelse, nægtelse af prøveløsladelse, genindsættelse af en prøveløsladt, indsættelse af en betinget benådet og nægtelse af erstatning i anledning af ufor skyldt udståelse af fængselsstraf i for lang tid eller anbringelse i strafcelle i mere end 7 dage.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at de afgørelser, der er omfattet af den særlig lette adgang til domstolsprøvelse, er udvalgt, fordi de har lighed med straffesager eller i øvrigt har særligt indgribende betydning for den indsatte, hvorimod bl.a. afgørelser, der er begrundet i hensynet til at opretholde orden og sikkerhed i kriminalforsorgens institutioner, er holdt uden for ordningen.

Ved bekendtgørelse nr. 397 af 17. maj 2001 har justitsministeren bl.a. bestemt, at begæring om domstolsprøvelse af en afgørelse, der kan kræves indbragt til prøvelse ved domstolene efter straffuldbydelseslovens § 112, kan fremsættes skriftligt eller mundtligt over for enhver af kriminalforsorgens institutioner eller afdelinger og over for Direktoratet for Kriminalforsorgen. Begæringer, der fremsættes over for en af kriminalforsorgens institutioner eller afdelinger, oversendes hurtigst muligt til direktoratet.

Det fremgår af straffuldbydelseslovens § 114, at sagen uden unødigt ophold indbringes for retten af justitsministeren.

I pkt. 3.11.2 i de almindelige bemærkninger til det lovforslag (L 9), der ligger til grund for lov nr. 113 af 3. februar 2012 er det anført, at det er Justitsministeriets opfattelse, at straffuldbyrdelseslovens § 112 endeligt gør op med, hvilke erstatningskrav som følge af indgreb under straffuldbyrdelsen der skal være genstand for en særlig let adgang til domstolsprøvelse, jf. § 112, nr. 9. De erstatningskrav, der ikke er omfattet af § 112, nr. 9, kan således alene indbringes for domstolene i medfør af grundlovens § 63, hvilket forudsætter, at den dømte selv udtager en stævning mod Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Der henvises i den forbindelse til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 734 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Det fremgår endvidere af de nævnte lovbemærkninger, at det er Justitsministeriets opfattelse, at den administrative afgørelse af spørgsmål om erstatning for uforskyldte indgreb under straffuldbyrdelsen – uanset om indgrebet falder inden for eller uden for straffuldbyrdelseslovens § 112, nr. 9 – skal afgøres af kriminalforsorgen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 109, og ikke tillige kan afgøres af anklagemyndigheden, jf. retsplejelovens § 1018 e.

Det blev på den baggrund præciseret i forbindelse med den nævnte lov, at krav om erstatning for uberettiget indgreb under straffuldbyrdelsen ikke kan behandles efter retsplejelovens kapitel 93 a, da en sådan adgang bl.a. ville give mulighed for såkaldt ”forumshopping”, idet sager, som kan domstolsprøves efter straffuldbyrdelseslovens § 112, i givet fald også ville kunne domstolsprøves efter retsplejelovens kapitel 93 a.

Justitsministeriet kan fortsat henholde sig til ovenstående.

6. KRIM har endvidere anført, at de indsatte i Statsfængslet Østjylland visiteres flere gange dagligt, og at det sker rutinemæssigt og uden nogen konkret mistanke om, at den pågældende indsatte skulle være i besiddelse af ulovlige effekter.

Der henvises i den forbindelse til de samtidige besvarelser af spørgsmål nr. 736 og 737 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

7. KRIM har anført, at der ifølge de indsatte på afdeling E i Statsfængslet Østjylland alene er mulighed for at lave monotont og kedeligt montagegear-

bejde i et lille værksted knyttet til afdelingen, hvor flere indsatte er fuldstændig isoleret, når de arbejder.

KRIM har herudover kritiseret, at en indsat ikke kan få lov til at komme på gårdtur, låne afdelingens avis eller komme i motionsrummet m.v., hvis ikke den indsatte i forbindelse med morgenvækningen udtrykkeligt oplyser præcist, hvilke aktiviteter den pågældende ønsker den omhandlede dag.

Der henvises i den forbindelse til de samtidige besvarelser af spørgsmål nr. 738 og 739 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.